

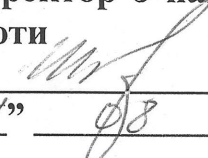
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра права ім. академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Проректор з навчально-методичної
роботи**

“31” 08 2026 р. **Ярослав ШТАНЬКО**

КРИМІНАЛІСТИКА

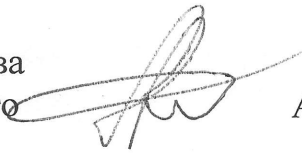
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	26 «Цивільна безпека»
Спеціальність:	262 Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	V-VI

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

д.ю.н., доцент, доцент кафедри права
ім. академіка УАН о. Івана Луцького

Артем КОВАЛЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри права
ім. академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
В.о. завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Микола КАРЧЕВСЬКИЙ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	artem.kovalenko@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького Каб. 201
Посилання на сайт	Артем Коваленко
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=8998

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Криміналістика»

Навчальна дисципліна «Криміналістика» – це обов’язкова профільна навчальна дисципліна, яка є стрижневим елементом підготовки фахівців та фахівчинь у сфері правоохоронної діяльності.

Мета навчальної дисципліни: отримання здобувачами та здобувачками вищої освіти глибоких теоретичних знань і практичних навичок застосування засобів криміналістичної техніки, тактики і методики під час розкриття та досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Завдання навчальної дисципліни: сприяти глибокому засвоєнню теоретичних положень щодо застосування засобів криміналістики під час досудового розслідування кримінальних правопорушень; сформувати практичні навички застосування засобів криміналістичної техніки, тактики і методики у типових практичних ситуаціях; сформувати розуміння специфіки організації досудового розслідування та проведення і фіксації окремих слідчих (розшукових) дій в умовах правового режиму воєнного стану.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі та здобувачки освіти повинні **знати:**

- основні концептуальні положення загальної теорії криміналістики, систему окремих криміналістичних теорій і вчень;
- криміналістичні поняття та категорії, закони і тенденції розвитку науки;
- положення та рекомендації криміналістики щодо застосування техніко-криміналістичних засобів, прийомів і методів під час роботи зі слідами кримінального правопорушення та іншими носіями криміналістично значущої інформації;
- положення та рекомендації криміналістики щодо тактики побудови і перевірки версій, планування розслідування кримінальних правопорушень, тактичних прийомів провадження слідчих (розшукових) дій, тактичних операцій, використання спеціальних знань;
- особливості організації діяльності слідчо-оперативних груп та проведення окремих слідчих (розшукових) дій в умовах правового режиму

воєнного стану, зокрема в кримінальних провадженнях щодо воєнних злочинів;

- положення та рекомендації криміналістики щодо методики досудового розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі та здобувачки освіти повинні **вміти**:

- характеризувати та застосовувати концептуальні положення загальної теорії криміналістики, окремих криміналістичних теорій і вчень;

- застосовувати техніко-криміналістичні засоби, прийоми і методи задля виявлення, фіксації та вилучення слідів кримінального правопорушення в типових практичних ситуаціях;

- використовувати одержану під час дослідження джерел матеріальних та ідеальних відображень криміналістично значущу інформацію в розкритті, розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень;

- організовувати та планувати досудове розслідування кримінальних правопорушень, ефективно взаємодіяти з іншими учасниками досудового розслідування;

- застосовувати засоби криміналістичної техніки і тактики під час проведення та фіксації слідчих (розшукових) дій;

- здійснювати пошук криміналістично значущої інформації у відкритих джерелах та криміналістичних реєстрах, використовувати спеціальні знання у типових практичних ситуаціях;

- здійснювати досудове розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, зокрема з урахуванням специфіки та криміногенної ситуації правового режиму воєнного стану.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Правоохоронна діяльність”.

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного

	встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.
ЗК2 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	РН12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.
ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.
ЗК7 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	РН18. Застосовувати вогнепальну зброю та спеціальні засоби (штатне та бойове озброєння), фізичну силу; інформаційні системи та технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та аналізу інформації, інформаційно-аналітичні системи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), криміналістичні та оперативно-технічні засоби, безпілотну авіацію, іншу спеціальну та військову техніку і спорядження.
ЗК8 Здатність приймати обґрунтовані рішення.	
ЗК9 Здатність працювати в команді.	
СК4 Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел	
СК5 Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формувати аргументовані висновки та рекомендації.	
СК8 Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та	

інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.	
СК13 Здатність застосовувати криміналістичну техніку, оперативно-технічні засоби, у тому числі при проведенні оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	5-6		
Кількість кредитів ЄКТС	7		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	52 (в годинах)	10 (в годинах)
	семінари, практичні	50 (в годинах)	10 (в годинах)
Самостійна робота		108 (в годинах)	190 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік 0,5 екзамен 0,5 (в годинах)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни¹:

¹ тільки для обов'язкових дисциплін

Пререквізити	Постреквізити
Конституційне право України	
Адміністративне право України	
Кримінальне право	
Кримінальне процесуальне право	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Загальні положення криміналістики (2 год.).

Предмет криміналістики, загальна характеристика його елементів.

Історія і сучасний стан науки криміналістики.

Система і основні поняття науки криміналістики. Загальна теорія криміналістики, криміналістична техніка, криміналістична тактика і криміналістична методика.

Завдання криміналістичної науки на сучасному етапі, її роль у розкритті, розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень, судовому розгляді кримінальних справ. Можливості використання положень криміналістики в інших видах судочинства та сферах юридичної діяльності.

Місце науки криміналістики в системі наукового знання.

Поняття, класифікація, сутність методів криміналістики.

Поняття, наукові засади та значення криміналістичної ідентифікації.

Поняття, наукові засади та значення криміналістичної діагностики.

Самостійне вивчення: Видатні світові та українські вчені-криміналісти, їх внесок у розвиток науки. Криміналістичні установи, кафедри криміналістики в юридичних навчальних закладах України. Ідентифікаційні завдання в слідчій і судовій діяльності. Діагностичні завдання в слідчій і судовій діяльності [1, 2, 4, 5].

Тема 2. Загальні положення криміналістичної техніки (2 год.).

Поняття і завдання криміналістичної техніки як розділу криміналістики.

Галузі криміналістичної техніки, їх місце та значення у загальній системі науки криміналістики. Традиційні галузі криміналістичної техніки. Новітні галузі криміналістичної техніки.

Засоби криміналістичної техніки. Науково-технічні засоби. Класифікація науково-технічних засобів. Техніко-криміналістичні прийоми.

Процесуальний порядок застосування засобів криміналістичної техніки в кримінальному судочинстві.

Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з доказами у кримінальному судочинстві.

Самостійне вивчення: Перспективи подальшого розвитку криміналістичної техніки. Сучасні техніко-криміналістичні засоби доказування. Штучний інтелект як засіб криміналістичної техніки. [1, 2, 3, 4, 5, 8, 13, 15].

Тема 3. Основи криміналістичного вчення про виявлення та фіксацію криміналістично значущої інформації (4 год.).

Поняття і сутність криміналістично значимої інформації. Орієнтуюча та доказова інформація у кримінальному провадженні.

Фіксування кримінального провадження та фіксація доказової інформації. Технічні засоби фіксування кримінального провадження. Випадки обов'язкового застосування технічних засобів фіксування кримінального провадження.

Форми та методи фіксації криміналістично значимої інформації.

Вербальна фіксація доказової інформації.

Наочно-образна фіксація доказової інформації. Криміналістична фотографія. Загальна характеристика технічних засобів, методів, прийомів та видів криміналістичної фотографії. Криміналістичний відеозапис: засоби, методи і прийоми його застосування.

БПЛА як передовий науково-технічний засіб пошуку джерел доказової інформації. Пошук та виявлення слідів кримінального правопорушення з використанням БПЛА.

Графічна фіксація доказової інформації.

Предметно-образна форма фіксації доказової інформації (3D-сканування).

Предметна фіксація доказової інформації.

Натурна фіксація доказової інформації.

Правові засади використання науково-технічних засобів під час проведення окремих процесуальних дій.

Комбінована фіксація.

Самостійне вивчення: Висновок та довідка спеціаліста як форми фіксування ходу та результатів проведення слідчих (розшукових) дій.

Проблеми отримання та оцінки висновку експерта. Принципи та умови використання інформації, одержаної при здійсненні оперативно-розшукових заходів. [1, 2, 3, 4, 5].

Тема 4. Криміналістична трасологія (2 год.).

Предмет, завдання та система трасології. Наукові основи трасології.

Поняття та класифікація матеріальних слідів кримінального правопорушення і механізм їх утворення.

Сліди людини. Сліди ніг. Сліди локомоційних навичок людини (сліди ходи). Сліди інших частин тіла: шкірного покриву тіла, зубів, губ, одягу й аксесуарів та ін.

Сліди засобів, що використовувалися для зламу перешкод.

Сліди транспортних засобів.

Сліди-предмети.

Сліди-речовини.

Можливості криміналістичного дослідження мікрооб'єктів.

Судова трасологічна експертиза.

Самостійне вивчення: Перспективи подальшого розвитку трасології. Техніко-криміналістичні засоби та методи виявлення, фіксації, вилучення й консервування слідів запаху [1, 2, 5].

Тема 5. Дактилоскопія (2 год.).

Папілярні візерунки людини.

Побудова шкіри людини на долонній поверхні рук і стопах ніг. Властивості папілярних візерунків.

Класифікація та ідентифікаційні ознаки папілярних візерунків, їх криміналістичне значення для ототожнення людини.

Дактилоскопіювання живих осіб і трупів.

Науково-технічні засоби, прийоми й методи виявлення, копіювання, дослідження слідів папілярних візерунків.

Можливості дактилоскопічної експертизи та питання, що вирішуються при її проведенні. Вимоги до матеріалів, що подаються для експертного дослідження.

Самостійне вивчення: Криміналістичні дактилоскопічні обліки. Дактилоскопічні обліки іншого призначення. Подальші перспективи розвитку дактилоскопії. [1, 2, 3, 5, 16].

Тема 6. Криміналістична габітоскопія (2 год.).

Поняття і сутність криміналістичної габітоскопії.

Зовнішній облік людини, його елементи і ознаки, їх ідентифікаційне значення та класифікація.

Джерела інформації про ознаки зовнішності людини і способи її одержання.

Загальна характеристика криміналістичних засобів, методів і прийомів фіксації ознак зовнішності людини.

Об'єктивні та суб'єктивні портрети людини.

Опис ознак зовнішності за методом «Словесного портрета». Застосування з цією метою комп'ютерної програми «Фоторобот».

Сигналетична фотозйомка живих осіб.

Використання методів, засобів і прийомів криміналістичної габітоскопії в розшуку та ідентифікації осіб, розкритті і розслідуванні кримінальних правопорушень.

Криміналістична портретна експертиза: питання, що вирішуються нею; матеріали, які надсилаються на експертне дослідження; вимоги щодо фотознімків та відеофрагментів. Особливості методики ототожнення людини.

Самостійне вивчення: Сигналетична фотозйомка трупів. Мальовані портрети осіб. Сигналетичне 3D-сканування. Використання інструментів штучного інтелекту для ідентифікації осіб за об'єктивними портретами [1, 2, 4, 5, 8].

Тема 7. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухівки та слідів їх застосування (2 год.).

Поняття криміналістичного дослідження зброї (криміналістичної балістики), його предмет, наукові засади та завдання.

Холодна зброя. Поняття і класифікація холодної зброї та слідів її застосування. Засоби та методи виявлення, огляду, фіксації та вилучення

холодної зброї. Питання, що вирішуються експертизою холодної зброї та слідів її застосування.

Вогнепальна зброя. Класифікація і загальна характеристика криміналістичного дослідження балістичних об'єктів – вогнепальної зброї, набоїв до неї та слідів пострілу.

Вибухові речовини і пристрої. Поняття та наукові засади криміналістичної вибухотехніки. Класифікація вибухотехнічних об'єктів: слідів і продуктів вибуху, вибухових пристроїв (гранат, мін, вибухових пристроїв і речовин, піротехнічних виробів) і речовин, засобів підризу вибухових речовин і пристроїв. Заходи безпеки і правила поводження з ними.

Самостійне вивчення: Інші види зброї. Тенденції появи нових конструктивних типів зброї та питання, що вирішуються при їх дослідженні.. [1, 2, 3, 7].

Тема 8. Криміналістичне дослідження документів (2 год.).

Криміналістичне дослідження документів як галузь криміналістичної техніки. Предмет і завдання техніко-криміналістичного дослідження документів.

Поняття і класифікація документів, види їх підробки.

Техніко-криміналістичні засоби і прийоми перевірки документів та їх попереднього вивчення.

Техніко-криміналістична експертиза документів. Особливості підготовки матеріалів на експертизу та питання, що вирішуються нею.

Поняття письма. Писемна мова та почерк.

Криміналістичне дослідження рукописів.

Почеркознавча та авторознавча експертизи.

Самостійне вивчення: Дослідження поліграфічної продукції. Методика встановлення первісного вигляду і змісту документа. Криміналістичне дослідження документів, в яких зафіксована усна мова [1, 2, 5].

Тема 9. Криміналістичне дослідження електронних (цифрових) слідів (2 год.).

Поняття та види електронних (цифрових) слідів кримінального правопорушення.

Застосування техніко-криміналістичних засобів для виявлення та попереднього дослідження електронних (цифрових) слідів кримінального правопорушення.

Виявлення та вилучення електронних (цифрових) слідів кримінальних правопорушень. Процесуальний порядок виявлення та фіксації комп'ютерних даних.

Використання OSINT-методів для пошуку доказової інформації в мережі Інтернет.

Використання технологій штучного інтелекту (ШІ) під час пошуку джерел доказової інформації.

Самостійне вивчення: Завдання та типові об'єкти експертизи комп'ютерної техніки та програмних продуктів. [1, 2, 3, 4, 13, 14, 15].

Тема 10. Основи молекулярно-генетичної криміналістики та робота з біологічними зразками людини (2 год.).

ДНК та РНК людини. Геномна інформація.

Процесуальний порядок, методи, прийоми і науково-технічні засоби відібрання біологічних зразків людини.

Порядок отримання біологічних зразків для молекулярно-генетичної експертизи. Відібрання зразків ДНК у живих людей та трупів. Відібрання букального епітелію. Примусове відібрання біологічних зразків.

Об'єкти та сліди, які можуть містити генетичний матеріал. Вимоги до зразків для ДНК-аналізу з метою ідентифікації невпізнаних трупів.

Поводження із зразками генетичного матеріалу на місці події.

Судова молекулярно-генетична експертиза. Завдання, об'єкти.

ДНК-профілювання та фенотипування.

Криміналістична реєстрація геномної інформації людини. Інші бази даних геномної інформації.

Самостійне вивчення: Пошук родичів за базами даних ДНК. ДНК-контамінація. Геномна інформація тварин та рослин. Особливості роботи з біометричними зразками людини [1, 2, 5].

Тема 11. Загальні положення криміналістичної тактики (2 год.).

Поняття криміналістичної тактики, її предмет, система, завдання та взаємозв'язок з іншими розділами криміналістики.

Основні поняття і категорії криміналістичної тактики: тактичний прийом, тактична рекомендація, тактична операція (комбінація), тактичне рішення, кримінально протиправна та слідча діяльність.

Поняття криміналістичної версії та її логічна природа.

Сутність та класифікація слідчих (розшукових) дій. Проблеми процесуальної фіксації ходу та результатів проведення слідчих (розшукових) дій. Особливості залучення спеціалістів до проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Сучасні перспективи розвитку криміналістичної тактики.

Самостійне вивчення: сучасні проблеми криміналістичної ситуалогії, сучасні проблеми криміналістичної теорії прийняття рішень, оперативний, тактичний та стратегічний ризики під час проведення слідчих (розшукових) дій [1, 2, 4, 5, 17].

Тема 12. Організація та планування досудового розслідування (2 год.).

Слідча ситуація. Види ситуацій. Типові слідчі ситуації.

Технологія планування розслідування. Види і форми планів. Допоміжна документація під час планування.

Особливості планування розслідування багатоепізодних кримінальних проваджень. Прийоми координації спільної роботи слідчого, оперативних працівників, інших учасників процесу розслідування.

Планування окремої слідчої (розшукової) дії, тактичної операції.

Тактичний ризик. Прийняття рішень в умовах ризику.

Протидія розслідуванню кримінальних правопорушень. Подолання протидії розслідуванню.

Самостійне вивчення: Основи криміналістичної прогностики. Криміналістична кібернетика. [1, 5, 7].

Тема 13. Тактика огляду (4 год.).

Огляд як слідча (розшукова) дія: види, етапи проведення і завдання.

Огляд місця події: поняття, зміст та завдання.

Підготовка до проведення огляду: до виїзду та місце події та по прибуттю на місце події.

Особливості проведення огляду трупа.

Проблеми залучення спеціалістів до проведення огляду місця події та огляду трупа.

Науково-технічні засоби, які застосовуються під час проведення огляду місця події та огляду трупа.

Складання протоколів огляду місця події та огляду трупа.

Огляд речей та документів.

Огляд транспортних засобів.

Огляд комп'ютерної техніки та комп'ютерних даних.

Освідування як особливий вид слідчого огляду. Підстави проведення освідування. Тактичні прийоми проведення освідування.

Самостійне вивчення: Застосування 3D-сканування під час огляду місця події. Перспективи застосування супутникової фотозйомки під час огляду місця події на відкритій місцевості. [1, 3, 4, 5, 7, 10].

Тема 14. Тактика обшуку (2 год.).

Поняття, види і завдання обшуку. Поняття, види і завдання тимчасового доступу до речей і документів.

Юридичні та фактичні підстави обшуку. Психологічні та етичні основи обшуку.

Підготовка до проведення обшуку: до виїзду та місце проведення та по прибуттю на місце проведення.

Вивчення особи, у якої буде проводитися обшук.

Тактичні й організаційні особливості тактики обшуку.

Обшук транспортних засобів. Тактичні прийоми обшуку, зумовлені видом транспортного засобу (автомобільний, залізничний, морський, повітряний).

Безперервна відеофіксація ходу та результатів проведення обшуку.

Обшук особи. Тактичні прийоми обшуку затриманих осіб.

Самостійне вивчення: Підготовка і тактичні прийоми проведення окремих видів тимчасового доступу до речей і документів. Проблеми проведення та легалізації результатів невідкладного обшуку. [1, 4, 5, 6, 11].

Тема 15. Тактика допиту (4 год.).

Поняття, види, завдання допиту. Психологічні основи допиту. Процесуальний порядок проведення допиту під час досудового розслідування.

Процесуальне спілкування. Тактичні прийоми спілкування.

Показання. Процес формування показань. Значення показань для розкриття і розслідування кримінальних правопорушень.

Підготовка до допиту, його організаційне і технічне забезпечення. Планування допиту. Вивчення особи допитуваного. Залучення носіїв спеціальних знань до проведення допитів.

Науково-технічні засоби фіксації ходу та результатів допиту.

Тактичні прийоми проведення допиту.

Протокол допиту та додатки до нього.

Особливості складання протоколу допиту, зафіксованого засобами безперервної відео- та аудіофіксації.

Особливості проведення допиту неповнолітніх. Особливості проведення допиту потерпілих та свідків.

Самостійне вивчення: Законність та допустимість застосування комп'ютерного поліграфа під час проведення допиту. Процесуальне інтерв'ю як метод проведення допиту. [1, 3, 4, 5, 7, 18].

Тема 16. Тактика пред'явлення для впізнання (2 год.).

Поняття, різновиди і завдання пред'явлення для впізнання.

Психологія упізнавання.

Процесуальний порядок проведення пред'явлення для впізнання.

Підготовка до пред'явлення для впізнання. Попередній допит упізнаючої особи.

Пред'явлення для впізнання живих осіб. Тактика впізнання поза зоровим сприйняттям особи.

Пред'явлення для впізнання трупів. Пред'явлення для впізнання речей.

Науково-технічні засоби фіксації ходу та результатів пред'явлення для впізнання.

Протокол пред'явлення для впізнання і додатки до нього.

Самостійне вивчення: Пред'явлення для впізнання за 3D-моделями [1, 3, 4, 5, 7, 12].

Тема 17. Тактика проведення слідчого експерименту (2 год.).

Поняття, сутність та завдання слідчого експерименту.

Підготовка до проведення слідчого експерименту. Підбір учасників слідчої (розшукової) дії, їх інструктаж. Планування слідчого експерименту.

Тактичні прийоми робочого етапу слідчого експерименту.

Науково-технічні засоби фіксації ходу та результатів слідчого експерименту.

Протокол слідчого експерименту і додатки до нього.

Самостійне вивчення: Комп'ютерне моделювання під час проведення слідчого експерименту. Використання 3D-моделей під час проведення слідчого експерименту. Використання 3D-друку під час підготовки до проведення слідчого експерименту [1, 3, 5, 7].

Тема 18. Інформаційно-довідкове забезпечення досудового розслідування (2 год.).

Поняття та зміст інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень. Наукові та правові основи інформаційно-довідкового забезпечення.

Об'єкти криміналістичної реєстрації. Види, засоби та форми криміналістичної реєстрації.

Система інформаційно-довідкового забезпечення МВС України. Структура та завдання системи криміналістичних обліків ДНДЕКЦ. Обліки інших підрозділів МВС, їх використання у боротьбі з кримінально протиправною діяльністю.

Основні напрямки застосування інформаційно-довідкового забезпечення криміналістичної діяльності для розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Самостійне вивчення: Система інформаційно-довідкового забезпечення криміналістичної діяльності правоохоронних органів закордонних країн. Інтерпол – міжнародний центр реєстрації. [1, 3, 5, 7].

Тема 19. Організація діяльності слідчо-оперативних груп в умовах правового режиму воєнного стану (2 год.).

Правовий режим воєнного стану. Нормативно-правові акти, які встановлюють та регламентують правовий режим воєнного стану.

Вимоги щодо умов та безпеки роботи слідчо-оперативної групи. Початкові дії учасників слідчо-оперативної групи після прибуття на місце події.

Процесуальні й тактичні особливості проведення невідкладних слідчих (розшукових) дій щодо документування злочинів, пов'язаних зі збройною агресією проти України.

Організація і тактика проведення огляду місця події під час досудового розслідування нападів (обстрілів) на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури.

Особливості огляду вирви, залишків авіаційних бомб, артилерійських снарядів, ракет, мін, ручних гранат, вогнепальної зброї та слідів її застосування.

Особливості проведення огляду трупа в місцях масових поховань.

Особливості тактики проведення обшуків в умовах правового режиму воєнного стану.

Організація і тактика допиту потерпілих і очевидців події нападів (обстрілів) на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури.

Особливості складання протоколів та додатків до них.

Самостійне вивчення: Використання супутникових зображень під час підготовки та проведення слідчих (розшукових) дій у провадженнях щодо злочинів, пов'язаних зі збройною агресією проти України [1, 3, 5, 7].

Тема 20. Використання спеціальних знань у кримінальному провадженні (2 год.).

Поняття, сутність, форми і мета використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві.

Поняття та процесуальний статус спеціаліста. Випадки обов'язкового залучення спеціалістів. Тактика залучення спеціаліста до участі в слідчих (розшукових) діях.

Поняття, види та значення судової експертизи у розслідуванні кримінальних правопорушень. Процесуальний порядок призначення судових експертиз.

Судовий експерт. Процесуальний статус судового експерта. Система судово-експертних установ України.

Підготовка до призначення судової експертизи. Обрання суб'єкта судово-експертної діяльності. Поняття, види та вимоги до зразків для проведення судової експертизи. Відібрання зразків для проведення судової експертизи. Формулювання запитань судовому експертові.

Висновок експерта. Вимоги до висновку експерта. Оцінка висновку експерта та його використання в доказуванні.

Висновок спеціаліста як процесуальне джерело доказів у провадженнях щодо кримінальних проступків. Довідки, пояснення та інші документи спеціалістів.

Самостійне вивчення: Система судово-експертних установ інших країн. Міжнародні судово-експертні органи. Особливості призначення окремих видів судових експертиз. [1, 3, 5, 7, 16, 21].

Тема 21. Загальні положення криміналістичної методики (2 год.).

Криміналістична методика як розділ криміналістики: предмет, завдання, структура.

Базова криміналістична методика. Окрема криміналістична методика. Міжродові, родові, міжвидові, видові, підвидові методики.

Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень.

Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень: поняття, значення та місце в системі криміналістичної методики. Елементний склад криміналістичної характеристики. Кореляційні зв'язки між елементами криміналістичної характеристики.

Обставини, що підлягають встановленню під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Особливості організації розслідування та проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Специфіка методики розслідування кримінальних проступків.

Самостійне вивчення: Перспективи подальшого розвитку криміналістичної методики. Особливості методики розслідування кримінальних правопорушень в країнах Європейського Союзу. [1, 4, 5, 7, 18, 19, 20].

Тема 22. Особливості розслідування окремих видів кримінальних правопорушень (4 год.).

Особливості методики розслідування кримінальних проступків проти власності.

Особливості методики розслідування побоїв, легких тілесних ушкоджень.

Особливості розслідування кримінальних проступків, передбачених ч. ч. 1, 2 ст. 111-1 КК України (колабораційна діяльність).

Специфіка методики розслідування кримінальних проступків в умовах правового режиму воєнного стану.

Методика розслідування воєнних злочинів.

Методика розслідування військових злочинів.

Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері експлуатації транспортних засобів.

Самостійне вивчення: Особливості методики розслідування кримінальних правопорушень, підслідних Бюро економічної безпеки України. Особливості методики розслідування корупційних та пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень. [1, 4, 5, 7, 18, 19, 20].

Зміст практичних занять

Тема 2. Загальні положення криміналістичної техніки (2 год.).

Поняття і завдання криміналістичної техніки як розділу криміналістики.

Система криміналістичної техніки.

Засоби криміналістичної техніки.

Науково-технічні засоби.

Техніко-криміналістичні прийоми.

Процесуальний порядок застосування засобів криміналістичної техніки в кримінальному судочинстві.

Критерії допустимості використання технічних засобів і методів роботи з доказами у кримінальному судочинстві.

Завдання для практичного заняття:

1. Ознайомитися із запропонованими викладачем науково-технічними засобами. Класифікувати їх, пояснити їх призначення.

Самостійне вивчення: Перспективи подальшого розвитку криміналістичної техніки. Сучасні техніко-криміналістичні засоби доказування. Штучний інтелект як засіб криміналістичної техніки..

Тема 3. Основи криміналістичного вчення про виявлення та фіксацію криміналістично значущої інформації (2 год.).

Форми фіксації доказової інформації.

Вербальна фіксація доказової інформації.

Наочно-образна фіксація доказової інформації.

Графічна фіксація доказової інформації.

Предметно-образна форма фіксації доказової інформації (3D-сканування).

Предметна фіксація доказової інформації.

Натурна фіксація доказової інформації.

Завдання для практичного заняття:

1. Здійснити судову фотозйомку імітованого місця вчинення кримінального правопорушення. Виготовити фототаблицю до протоколу огляду місця події.

2. З використанням мобільного телефону та фотограмметричного програмного забезпечення (Polycam, RealityScan) здійснити 3D-сканування криміналістично значущого об'єкта (транспортного засобу, зовнішності людини, слідосприймаючого предмета тощо).

Самостійне вивчення: Правові засади використання науково-технічних засобів під час проведення окремих процесуальних дій. Принципи та умови використання інформації, одержаної при здійсненні оперативно-розшукових заходів.

Тема 4. Криміналістична трасологія (2 год.).

Предмет, завдання та система трасології.

Поняття та класифікація матеріальних слідів кримінального правопорушення і механізм їх утворення.

Сліди людини.

Сліди засобів, що використовувалися для зламу перешкод.

Сліди транспортних засобів.

Сліди-предмети.

Сліди-речовини.

Судова трасологічна експертиза.

Завдання для практичного заняття:

1. Здійснити комбіновану фіксацію (опис, вимірювання, фотографування, копіювання) сліду взуття або протектора транспортного засобу. Скласти фрагмент протоколу огляду місця події, фототаблицю та схему.

Самостійне вивчення: Перспективи подальшого розвитку трасології. Техніко-криміналістичні засоби та методи виявлення, фіксації, вилучення й консервування слідів запаху.

Тема 5. Дактилоскопія (4 год.).

Папілярні візерунки людини.
Властивості папілярних візерунків.
Класифікація та ідентифікаційні ознаки папілярних візерунків.
Дактилоскопіювання живих осіб.
Виявлення, копіювання, попереднє дослідження слідів папілярних візерунків.
Судова дактилоскопічна експертиза.

Завдання для практичного заняття:

1. Дактилоскопіювати живу особу з використанням спеціальної фарби. Заповнити дактилоскопічну картку. Визначити типи папілярних візерунків дактилоскопійованих осіб.
2. Дактилоскопіювати живу особу з використанням цифрового дактилосканера. Заповнити цифрову дактилоскопічну картку. Визначити типи папілярних візерунків дактилоскопійованих осіб.
3. Виявити та вилучити сліди папілярних візерунків на імітованому місці вчинення кримінального правопорушення.

Самостійне вивчення: Дактилоскопіювання трупів. Криміналістичні дактилоскопічні обліки.

Тема 6. Криміналістична габітоскопія (2 год.).

Поняття і сутність криміналістичної габітоскопії.
Зовнішній облік людини, його елементи і ознаки.
Джерела інформації про ознаки зовнішності людини і способи її одержання.
Загальна характеристика криміналістичних засобів, методів і прийомів фіксації ознак зовнішності людини.
Об'єктивні та суб'єктивні портрети людини.
Опис ознак зовнішності за методом «Словесного портрета».
Застосування комп'ютерної програми «Фоторобот».
Сигналетична фотозйомка.

Завдання для практичного заняття:

1. Здійснити сигналетичну фотозйомку живої особи.

2. Скласти опис ознак зовнішності живої особи за методом «Словесного портрета».

3. Виготовити фотокомпозиційний портрет живої особи з використанням програми «Фоторобот».

Самостійне вивчення: Сигналетична фотозйомка трупів. Використання методів, засобів і прийомів криміналістичної габітоскопії в розшуку та ідентифікації осіб, розкритті і розслідуванні кримінальних правопорушень. Криміналістична портретна експертиза.

Тема 7. Криміналістичне дослідження зброї, боєприпасів, вибухівки та слідів їх застосування (2 год.).

Поняття криміналістичного дослідження зброї.

Холодна зброя.

Вогнепальна зброя.

Вибухові речовини і пристрої.

Судово-експертне дослідження зброї.

Завдання для практичного заняття:

1. Здійснить огляд та комбіновану фіксацію (опис, фотографування, виготовлення схеми) макету зразка вогнепальної зброї. Складіть фрагмент протоколу огляду та фототаблицю до нього.

2. Здійснить огляд та комбіновану фіксацію (опис, фотографування, виготовлення схеми) стріляних кулі та гільзи. Складіть фрагмент протоколу огляду та фототаблицю до нього.

Самостійне вивчення: Інші види зброї. Тенденції появи нових конструктивних типів зброї та питання, що вирішуються при їх дослідженні.

Тема 8. Криміналістичне дослідження документів (2 год.).

Криміналістичне дослідження документів як галузь криміналістичної техніки.

Поняття і класифікація документів, види та ознаки їх підробки.

Техніко-криміналістичні засоби і прийоми перевірки документів та їх попереднього вивчення.

Поняття письма. Писемна мова та почерк.

Криміналістичне дослідження рукописів.

Завдання для практичного заняття:

1. Здійсніть огляд та фотофіксацію запропонованого викладачем документу. Складіть фрагмент протоколу огляду та фототаблицю до нього.

2. Здійсніть огляд запропонованих викладачем зображень купюр грошових знаків. Ідентифікуйте спеціальні захисні елементи на купюрах. Визначте прийоми та науково-технічні засоби, використані для виявлення відповідних захисних елементів.

Самостійне вивчення: Техніко-криміналістична експертиза документів. Почеркознавча та авторознавча експертизи.

Тема 9. Криміналістичне дослідження електронних (цифрових) слідів (2 год.).

Поняття та види електронних (цифрових) слідів кримінального правопорушення.

Застосування техніко-криміналістичних засобів для виявлення та попереднього дослідження електронних (цифрових) слідів кримінального правопорушення.

Використання OSINT-методів для пошуку доказової інформації в мережі Інтернет.

Використання технологій штучного інтелекту (ШІ) під час пошуку джерел доказової інформації.

Завдання для практичного заняття:

1. Здійсніть огляд обраної Вами вебсторінки (огляд комп'ютерних даних). Складіть фрагмент протоколу огляду та фототаблицю до нього.

Самостійне вивчення: Завдання та типові об'єкти експертизи комп'ютерної техніки та програмних продуктів.

Тема 10. Основи молекулярно-генетичної криміналістики та робота з біологічними зразками людини (2 год.).

ДНК та РНК людини. Геномна інформація.

Процесуальний порядок, методи, прийоми і науково-технічні засоби відібрання біологічних зразків людини.

Відібрання зразків ДНК у живих людей. Відібрання букального епітелію.

Об'єкти та сліди, які можуть містити генетичний матеріал. Вимоги до зразків для ДНК-аналізу з метою ідентифікації невпізнаних трупів.

Поводження із зразками генетичного матеріалу на місці події.

Судова молекулярно-генетична експертиза.

Завдання для практичного заняття:

1. Здійсніть відібрання та упакування зразків букального епітелію живої людини. Складіть відповідний процесуальний документ.

Самостійне вивчення: Відібрання зразків ДНК у трупів. Примусове відібрання біологічних зразків. Призначення молекулярно-генетичної експертизи.

Тема 11. Загальні положення криміналістичної тактики (2 год.).

Поняття криміналістичної тактики, її предмет, система, завдання та взаємозв'язок з іншими розділами криміналістики.

Основні поняття і категорії криміналістичної тактики: тактичний прийом, тактична рекомендація, тактична операція (комбінація), тактичне рішення, кримінально протиправна та слідча діяльність.

Поняття криміналістичної версії та її логічна природа.

Сутність та класифікація слідчих (розшукових) дій. Проблеми процесуальної фіксації ходу та результатів проведення слідчих (розшукових) дій. Особливості залучення спеціалістів до проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Сучасні перспективи розвитку криміналістичної тактики.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Визначте типові слідчі ситуації досудового розслідування кримінального правопорушення відповідно до узгодженої з викладачем фабули.

Самостійне вивчення: сучасні проблеми криміналістичної ситуалогії, сучасні проблеми криміналістичної теорії прийняття рішень, оперативний, тактичний та стратегічний ризику під час проведення слідчих (розшукових) дій [1, 2, 4, 5, 17].

Тема 12. Організація та планування досудового розслідування (2 год.).

Слідча ситуація. Види ситуацій. Типові слідчі ситуації.

Технологія планування розслідування. Види і форми планів. Допоміжна документація під час планування.

Особливості планування розслідування багатоепізодних кримінальних проваджень.

Організація взаємодії учасників досудового розслідування. Прийоми координації спільної роботи слідчого, оперативних працівників, інших учасників процесу розслідування.

Планування окремої слідчої (розшукової) дії, тактичної операції.

Тактичний ризик. Прийняття рішень в умовах ризику.

Протидія розслідуванню кримінальних правопорушень. Подолання протидії розслідуванню.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Складіть розгорнутий табличний план досудового розслідування кримінального правопорушення відповідно до узгодженої з викладачем фабули.

Самостійне вивчення: Основи криміналістичної прогностики. Криміналістична кібернетика. [1, 5, 7].

Тема 13. Тактика огляду (4 год.).

Огляд як слідча (розшукова) дія.

Огляд місця події: поняття, зміст та завдання.

Підготовка до проведення огляду.

Особливості проведення огляду трупа.

Складання протоколів огляду місця події та огляду трупа.

Огляд речей та документів.

Огляд транспортних засобів.

Огляд комп'ютерної техніки та комп'ютерних даних.

Освідчування як особливий вид слідчого огляду..

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Здійсніть огляд змодельованого місця події. Виконайте фотозйомку. Належним чином скопіюйте виявлені сліди. Належним чином упакуйте вилучені об'єкти. Складіть протокол огляду місця події та фототаблицю до нього.

Самостійне вивчення: Застосування 3D-сканування під час огляду місця події. Перспективи застосування супутникової фотозйомки під час огляду місця події на відкритій місцевості.

Тема 14. Тактика обшуку (2 год.).

Поняття, види і завдання обшуку.

Юридичні та фактичні підстави обшуку.

Психологічні та етичні основи обшуку.

Підготовка до проведення обшуку.

Вивчення особи, у якої буде проводитися обшук.

Тактичні й організаційні особливості тактики обшуку.

Безперервна відеофіксація ходу та результатів проведення обшуку.

Обшук особи. Тактичні прийоми обшуку затриманих осіб.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Здійсніть обшук змодельованого житлового приміщення. Виконайте фотозйомку та безперервний відеозапис слідчої (розшукової) дії. Належним чином упакуйте вилучені об'єкти. Складіть протокол обшуку та виготовте додатки до нього.

Самостійне вивчення: Поняття, види і завдання тимчасового доступу до речей і документів. Підготовка і тактичні прийоми проведення окремих видів тимчасового доступу до речей і документів. Проблеми проведення та легалізації результатів невідкладного обшуку.

Тема 15. Тактика допиту (4 год.).

Поняття, види, завдання допиту.

Психологічні основи допиту.

Підготовка до допиту, його організаційне і технічне забезпечення.

Планування допиту.

Тактичні прийоми проведення допиту.

Протокол допиту та додатки до нього.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Складіть розгорнутий табличний план допиту відповідно до узгодженої з викладачем фабули. Визначте особу, яка має бути допитана, предмет допиту, сформулюйте запитання та оберіть необхідні тактичні прийоми.

Самостійне вивчення: Показання. Процес формування показань. Значення показань для розкриття і розслідування кримінальних правопорушень. Законність та допустимість застосування комп'ютерного поліграфа під час проведення допиту. Процесуальне інтерв'ю як метод проведення допиту.

Тема 16. Тактика пред'явлення для впізнання (2 год.).

Поняття, різновиди і завдання пред'явлення для впізнання.

Процесуальний порядок проведення пред'явлення для впізнання.

Підготовка до пред'явлення для впізнання.

Пред'явлення для впізнання живих осіб.

Науково-технічні засоби фіксації ходу та результатів пред'явлення для впізнання.

Протокол пред'явлення для впізнання і додатки до нього.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Проведіть пред'явлення особи до впізнання відповідно до узгодженої з викладачем фабули. Здійсніть безперервну відеофіксацію слідчої (розшукової) дії. Складіть відповідний протокол, виготовте додатки до нього.

Самостійне вивчення: Пред'явлення для впізнання трупів. Пред'явлення для впізнання речей. Пред'явлення для впізнання за 3D-моделями.

Тема 17. Тактика проведення слідчого експерименту (2 год.).

Поняття, сутність та завдання слідчого експерименту.

Підготовка до проведення слідчого експерименту. Підбір учасників слідчої (розшукової) дії, їх інструктаж. Планування слідчого експерименту.

Тактичні прийоми робочого етапу слідчого експерименту.

Науково-технічні засоби фіксації ходу та результатів слідчого експерименту.

Протокол слідчого експерименту і додатки до нього.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Проведіть слідчий експеримент відповідно до узгодженої з викладачем фабули. Здійсніть безперервну відеофіксацію слідчої (розшукової) дії. Складіть відповідний протокол, виготовте додатки до нього.

Тема 18. Інформаційно-довідкове забезпечення досудового розслідування (2 год.).

Поняття та зміст інформаційно-довідкового забезпечення розслідування кримінальних правопорушень.

Об'єкти криміналістичної реєстрації.

Система інформаційно-довідкового забезпечення МВС України.

Структура та завдання системи криміналістичних обліків ДНДЕКЦ.

Основні напрями застосування інформаційно-довідкового забезпечення криміналістичної діяльності для розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Відповідно до узгодженої з викладачем фабули складіть запит для пошуку криміналістично значущої інформації в релевантному криміналістичному обліку.

Самостійне вивчення: Система інформаційно-довідкового забезпечення криміналістичної діяльності правоохоронних органів закордонних країн. Інтерпол – міжнародний центр реєстрації.

Тема 19. Організація діяльності слідчо-оперативних груп в умовах правового режиму воєнного стану (2 год.).

Вимоги щодо умов та безпеки роботи слідчо-оперативної групи. Початкові дії учасників слідчо-оперативної групи після прибуття на місце події.

Процесуальні й тактичні особливості проведення невідкладних слідчих (розшукових) дій щодо документування злочинів, пов'язаних зі збройною агресією проти України.

Організація і тактика проведення огляду місця події під час досудового розслідування нападів (обстрілів) на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури.

Особливості огляду вирви, залишків авіаційних бомб, артилерійських снарядів, ракет, мін, ручних гранат, вогнепальної зброї та слідів її застосування.

Особливості проведення огляду трупа в місцях масових поховань.

Особливості тактики проведення обшуків в умовах правового режиму воєнного стану.

Організація і тактика допиту потерпілих і очевидців події нападів (обстрілів) на цивільне населення та об'єкти цивільної інфраструктури.

Особливості складання протоколів та додатків до них.

Завдання для практичного заняття:

1. З використанням картографічного сервісу Google Maps та графічного програмного забезпечення виготовити план-схему місця ракетного обстрілу. На схемі візуально позначити усі видимі пошкодження від ракетного обстрілу, GPS-координати видимих слідів кримінального правопорушення та орієнтовний напрям, з якого вівся обстріл.

2. *Робота в малих групах.* Здійсніть огляд змодельованого місця влучання ракетної зброї (вибуху). Виконайте фотозйомку. Належним чином скопіюйте виявлені сліди. Належним чином упакуйте вилучені об'єкти. Складіть протокол огляду місця події та фототаблицю до нього.

Самостійне вивчення: Правовий режим воєнного стану. Нормативно-правові акти, які встановлюють та регламентують правовий режим воєнного стану.

Тема 20. Використання спеціальних знань у кримінальному провадженні (2 год.).

Поняття, сутність, форми і мета використання спеціальних знань у кримінальному судочинстві.

Поняття та процесуальний статус спеціаліста. Випадки обов'язкового залучення спеціалістів. Тактика залучення спеціаліста до участі в слідчих (розшукових) діях.

Поняття, види та значення судової експертизи у розслідуванні кримінальних правопорушень. Процесуальний порядок призначення судових експертиз.

Судовий експерт. Процесуальний статус судового експерта. Система судово-експертних установ України.

Підготовка до призначення судової експертизи. Обрання суб'єкта судово-експертної діяльності. Поняття, види та вимоги до зразків для проведення судової експертизи. Відібрання зразків для проведення судової експертизи. Формулювання запитань судовому експертові.

Висновок експерта. Вимоги до висновку експерта. Оцінка висновку експерта та його використання в доказуванні.

Висновок спеціаліста як процесуальне джерело доказів у провадженнях щодо кримінальних проступків. Довідки, пояснення та інші документи спеціалістів.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Складіть постанову про призначення судової експертизи відповідно до узгодженої з викладачем фабули.

Самостійне вивчення: Система судово-експертних установ інших країн. Міжнародні судово-експертні органи. Особливості призначення окремих видів судових експертиз. [1, 3, 5, 7, 16, 21].

Тема 21. Загальні положення криміналістичної методики (2 год.).

Криміналістична методика як розділ криміналістики.

Базова криміналістична методика.

Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень.

Криміналістична характеристика кримінальних правопорушень.

Обставини, що підлягають встановленню під час досудового розслідування кримінальних правопорушень.

Особливості організації розслідування та проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування окремих видів кримінальних правопорушень.

Специфіка методики розслідування кримінальних проступків.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Складіть детальний перелік обставин, що підлягають з'ясуванню під час досудового розслідування, відповідно до узгодженої з викладачем фабули.

Самостійне вивчення: Перспективи подальшого розвитку криміналістичної методики. Особливості методики розслідування кримінальних правопорушень в країнах Європейського Союзу..

Тема 22. Особливості розслідування окремих видів кримінальних правопорушень (4 год.).

Особливості методики розслідування кримінальних проступків проти власності.

Особливості методики розслідування побоїв, легких тілесних ушкоджень.

Особливості розслідування кримінальних проступків, передбачених ч. ч. 1, 2 ст. 111-1 КК України (колабораційна діяльність).

Специфіка методики розслідування кримінальних проступків в умовах правового режиму воєнного стану.

Методика розслідування воєнних злочинів.

Методика розслідування військових злочинів.

Методика розслідування кримінальних правопорушень у сфері експлуатації транспортних засобів.

Завдання для практичного заняття:

1. *Робота в малих групах.* Презентуйте результати та матеріали досудового розслідування, змодельованого Вашою групою відповідно до узгодженої з викладачем фабули.

Самостійне вивчення: Особливості методики розслідування кримінальних правопорушень, підслідних Бюро економічної безпеки

України. Особливості методики розслідування корупційних та пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	108	190
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	30
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	30	30
Підготовка до поточного контролю	20	40
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	38	90

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання.²

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

² зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу» здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

«Положення про систему забезпечення академічної доброчесності» закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

«Політика використання штучного інтелекту» визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).³ «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності» містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка

³ визначається політика використання ІІІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).⁴

Під час вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	OSINT – розвідка з відкритих джерел та інформаційна безпека	Тема 9. Криміналістичне дослідження електронних (цифрових) слідів.
2.	Слідство веде НАБУ 2: антикорупційна гра-розслідування	Тема 14. Тактика обшуку.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання ⁵	Метод навчання	Метод оцінювання
--	--------------------------------	----------------------------------

⁴ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

⁵ для вибіркового навчання дисциплін вказується результат навчання

РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.	МН 1.2 розповідь – пояснення МН 2.2 – демонстрування МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи МН 3.4 – практичні роботи	усний контроль програмований контроль поточний контроль
РН12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.	МН 1.2 розповідь – пояснення МН 2.2 – демонстрування МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи МН 3.4 – практичні роботи	усний контроль програмований контроль поточний контроль
РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.	МН 1.2 розповідь – пояснення МН 2.2 – демонстрування МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи МН 3.4 – практичні роботи	усний контроль програмований контроль поточний контроль
РН18. Застосовувати вогнепальну зброю та спеціальні засоби (штатне та бойове озброєння), фізичну силу; інформаційні системи та технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та аналізу інформації, інформаційно-аналітичні системи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), криміналістичні та оперативно-технічні засоби, безпілотну авіацію, іншу спеціальну та військову техніку і спорядження.	МН 1.2 розповідь – пояснення МН 2.2 – демонстрування МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи МН 3.4 – практичні роботи	усний контроль програмований контроль поточний контроль

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

У межах вивчення навчальної дисципліни «Криміналістика» будуть застосовані:

1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації презентацій;

2) комп'ютерна техніка (ноутбук чи персональний комп'ютер), програмне забезпечення Office, графічні редактори для виготовлення протоколів слідчих (розшукових) дій, складання схем, виготовлення фототаблиць, отримання доступу до картографічних сервісів;

3) валізи криміналістичні (універсальна, балістична, для невидимого маркування) для відпрацювання навичок виявлення та фіксації окремих видів слідів кримінального правопорушення, проведення окремих слідчих (розшукових) дій;

4) фото-, відеокамера (або смартфон з якісною камерою), штатив для відпрацювання навичок фото-, відеофіксації ходу та результатів проведення окремих слідчих (розшукових) дій;

5) відкрите фотограмметричне програмне забезпечення (Polycam, RealityScan) для відпрацювання навичок криміналістичного 3D-сканування;

6) сканер відбитків пальців рук цифровий – для відпрацювання навичок дактилоскопіювання живих осіб;

7) мікроскоп цифровий – для відпрацювання навичок попереднього дослідження мікрослідів;

8) техніка вимірювальна (лінійки, рулетки, далекоміри, курвіметри) для відпрацювання навичок вимірювання лінійних розмірів об'єктів під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій;

9) рації портативні – для відпрацювання взаємодії та комунікації учасників слідчої (розшукової) дії на місці події;

10) техніка пошукова (щупи, металошукач, джерела експертного світла) – для відпрацювання навичок пошуку слідів кримінального правопорушення під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій;

11) Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України» (навчальна) – для відпрацювання навичок пошуку інформації про осіб та інші об'єкти під час досудового розслідування кримінальних правопорушень;

12) інформаційна система crimedatalab – для пошуку та узагальнення статистичних даних про роботу правоохоронних органів, зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування, результати судового розгляду кримінальних справ.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	здобувач/здобувачка освіти володіє знаннями на рівні елементарного розпізнавання окремих криміналістичних понять та категорій; не орієнтується в техніко-криміналістичних засобах виявлення, фіксації та вилучення слідів; не здатний(а) відтворити положення криміналістичної тактики щодо побудови версій і планування розслідування; не володіє термінологією криміналістичної методики; не може пояснити специфіку проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану навіть за допомогою викладача;
-----------------------	---

«задовільно»	здобувач/здобувачка освіти відтворює на репродуктивному рівні основні концептуальні положення загальної теорії криміналістики; здатний(а), здебільшого за допомогою викладача, назвати техніко-криміналістичні засоби роботи зі слідами та іншими носіями криміналістично значущої інформації; має фрагментарне уявлення про тактичні прийоми провадження слідчих (розшукових) дій та побудову версій; за допомогою викладача може порівняти методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень та виправити допущені помилки; поверхово орієнтується в особливостях діяльності слідчо-оперативних груп в умовах правового режиму воєнного стану;
«добре»	здобувач/здобувачка освіти вільно володіє матеріалом щодо криміналістичних понять, категорій і тенденцій розвитку науки; здатний(а) самостійно застосовувати техніко-криміналістичні засоби, прийоми і методи для виявлення, фіксації та вилучення слідів у типових практичних ситуаціях; вміє будувати та перевіряти версії, планувати розслідування, застосовувати тактичні прийоми провадження слідчих (розшукових) дій під керівництвом викладача; здатний(а) використовувати одержану криміналістично значущу інформацію в розкритті кримінальних правопорушень; враховує специфіку організації розслідування та проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану, зокрема щодо воєнних злочинів; самостійно виправляє власні помилки та аргументує засвоєні положення;
«відмінно»	здобувач/здобувачка освіти вільно оперує концептуальними положеннями загальної теорії криміналістики та окремих криміналістичних теорій і вчень; самостійно застосовує техніко-криміналістичні засоби, тактичні прийоми та тактичні операції, зокрема з використанням спеціальних знань, у нестандартних практичних ситуаціях; вміє самостійно організовувати та планувати досудове розслідування кримінальних правопорушень, ефективно взаємодіяти з іншими учасниками процесу; здійснює досудове розслідування окремих видів кримінальних правопорушень з урахуванням методичних рекомендацій криміналістики; здатний самостійно організовувати діяльність слідчо-оперативної групи та проводити і фіксувати слідчі (розшукові) дії в умовах правового режиму воєнного стану, зокрема в провадженнях щодо воєнних злочинів; критично аналізує джерела криміналістично значущої інформації

	та виявляє здатність до самостійного поглиблення знань поза межами програмного матеріалу.
--	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁶

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A

⁶ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁷

Основна література

1. Криміналістика : підручник / В. М. Шевчук, В. А. Журавель, В. Ю. Шепітько та ін. ; за ред. В. М. Шевчука ; Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2024. 1008 с.

2. Криміналістика: криміналістична техніка : навч. посіб. / Р. Л. Степанюк, В. О. Гусєва, В. В. Кікінчук, А. В. Коваленко, В. В. Коваленко та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 388 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/16118>.

3. Назимко Є. С., Коваленко А. В. Сучасні техніко-криміналістичні засоби доказування в кримінальному провадженні : навчально-методичний посібник. Київ : Алерта, 2024. 106 с. URL: <https://repository.ukd.edu.ua/handle/123456789/1631>.

4. Коваленко А. В. Криміналістичне вчення про збирання, дослідження та використання доказів у кримінальному провадженні: монографія. Київ: Алерта, 2024. 558 с. URL: <http://repository.ukd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1621>.

⁷ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65, від 4.03. 2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

5. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2018. 952 с.

6. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах 10 воєнного стану : науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Видання 2. Електронне видання. Дніпро-ЛьвівОдеса-Харків, 2022. 80 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/10227>.

7. Дії слідчо-оперативних груп Національної поліції з документування злочинів, пов'язаних із збройною агресією проти України: навчально-методичне видання / Крушеницький А. В., Коваленко А., Ковальова О., Литвиненко О., Пекарський С.; за заг. ред. О. О. Волобуєвої. Кропивницький: ДонДУВС, 2023. 110 с. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/65add6b8-5fff-4630-aac3-819b51eda3fb/content>.

Додаткова література

8. Коваленко А. В. Криміналістичні засоби кримінального процесуального доказування. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2023. Том 30, № 4. С. 293–304. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0909-2023-30-4-293>.

9. Коваленко А. В., Коваленко В. В. Сертифікація та періодична перевірка лазерних 3D-сканерів, якими користуються в кримінальному судочинстві. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2026. Вип. 1 (42). С. 148-157. DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.1.2026.11>.

10. Коваленко А. В. Тактика огляду речей у кримінальному провадженні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2024. № 82 (2). С. 77–82. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.3.12>.

11. Коваленко А. В., Головков Д. С. Процесуальні проблеми ініціювання обшуку та огляду житла чи іншого володіння особи. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. Випуск № 1 (5). С. 25–30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-1-5-5>.

12. Коваленко А. В. Пред'явлення особи для впізнання за 3D-моделлю її зовнішності. *Криміналістика і судова експертиза: міжвідом. наук.-метод. зб.* 2023. Вип. 68. С. 196–204. DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2023.68.19>.

13. Коваленко А. В. Огляд комп'ютерних даних: сутність і процесуальний порядок проведення. *Вісник Харківського національного*

університету внутрішніх справ. 2023. № 3 (102), Частина 2. С. 187–197. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2023.3.41>.

14. Коваленко А. В. Організація і тактика проведення огляду комп'ютерних даних. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». 2023. № 4. С. 53–58. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2307-8049/2023-4-9>.

15. Kovalenko, A., Kovalenko, V., Nazymko, Ye. (2025). Electronic (digital) evidence collection in economic crime investigations. *Baltic Journal of Economic Studies*. 11(2), 142-149. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-2-142-149>.

16. Коваленко А. В. Експертне дослідження доказів у кримінальному провадженні. *Криміналістика і судова експертиза*. 2024. Вип. 69. С. 194–207. DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2024.69.18>.

17. Коваленко А. В. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування колабораційної діяльності (за матеріалами судово-слідчої практики). *Вісник Луганського навчально-наукового інституту імені Е.О. Дідоренка*. 2024. № 1 (105). С. 279–296. DOI: <https://doi.org/10.33766/2786-9156.105.279-296>.

18. Коваленко А. В. Розслідування кримінальних правопорушень проти журналістів: навчальний посібник. Івано-Франківськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2022. 268 с. URL: <http://repository.ukd.edu.ua/handle/123456789/1634>.

19. Досудове розслідування незаконної порубки або незаконного перевезення, зберігання, збуту лісу : практ. poradnik / Є. О. Письменський, А. В. Коваленко, О. М. Пилипенко та ін.; за ред. проф. В. В. Коваленка та проф. Є. О. Письменського. Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2023. 204 с. URL: <http://repository.ukd.edu.ua/handle/123456789/1630>.

20. Розслідування колабораційної діяльності : практ. посібник / Є. О. Письменський, С. В. Головкін, А. В. Коваленко, В. В. Коваленко. Київ: Дакор, 2023. 260 с.

21. Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, вчинених організованими групами чи злочинними організаціями: науково-практичні рекомендації / Коваленко В. В., Бондар В. С., Вигівський І. М., Дрозд В. Г., Слухаєнко Ю. М. Київ : Алерта, 2024. 136 с. URL: <http://repository.ukd.edu.ua/handle/123456789/1649>.

22. Посібник зі збору доказів для Міжнародного кримінального суду. Київ: Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України. 2019. 43 с. URL: <https://censs.org/wp-content/uploads/2020/05/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B4%D0%BB%D1%8F-%D0%9C%D0%9A%D0%A1.pdf>.

Електронні інформаційні ресурси

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1998 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. *Відомості Верховної ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
3. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
4. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12>.
5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
6. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України МВС України: наказ МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>.
7. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : затв. наказом МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>.
8. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події : затв. наказом МВС України від 03.11.2015 № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15>.